

INSTRUCȚIUNEA cu privire la asigurarea infrastructurii secției de votare

Capitolul I. Dispoziții generale

1. Prezenta instrucțiune are ca scop optimizarea și uniformizarea aplicării procedurilor electorale ce țin de organizarea, amenajarea și dotarea localurilor secțiilor de votare cu echipamente și utilaje necesare desfășurării votării în bune condiții.

2. Prezenta instrucțiune stabilește condițiile pe care trebuie să le îndeplinească localurile secțiilor de votare, cabinele și urnele de vot din dotare, descrie responsabilitățile organelor electorale și ale autorităților administrației publice privind asigurarea infrastructurii necesare desfășurării în bune condiții a procesului de votare.

3. Termenii și expresiile utilizate în prezenta instrucțiune au următoarele înțelesuri:
acțiuni de logistică – acțiuni de asigurare a derulării procesului de votare în bune condiții;
cabină pentru vot secret – structură pliabilă instalată în interiorul localului secției de votare, care este confecționată din material plastic și formată în partea de sus din 3 părți acoperite și una deschisă, iar corpul de jos servind ca suport pentru aplicarea ștampilei cu mențiunea „Votat” pe buletinul de vot;

ciclu electoral – intervalul de 4 ani dintre alegeri;

echipamente – cabine, urne de vot, calculatoare și alte bunuri cu care se înzestreză localul secției de votare;

etichetă de securitate – etichetă autoadezivă, care se folosește la sigilarea buletinelor de vot și a altor documente/materiale electorale;

localul secției de votare – spațiu în care alegătorii își exercită dreptul de vot și în care își are sediul biroul electoral al secției de votare;

operator SIAS „Alegeri” – persoană autorizată să prelucreze datele personale ale alegătorului, care s-a prezentat la votare, în vederea înregistrării faptului de participare la votare a acestuia în scopul neadmiterii votării multiple;

urnă de vot – cutie confecționată din material plastic și prevăzută cu o deschizătură îngustă prin care alegătorul introduce buletinul de vot.

sigiliu cu sistem de autoblocare – dispozitiv din plastic numerotat, cu ajutorul căruia sînt sigilate urnele de vot și sacii cu buletinele de vot.

Pct. 3 modificat prin hot. CEC nr. 1822 din 25 septembrie 2018

Capitolul II. Infrastructura secției de votare

Secțiunea 1. Condițiile pe care trebuie să le întrunească localul secției de votare

4. Amenajarea localului secției de votare se face, de regulă, în sediile aflate în proprietate publică a statului sau a unităților administrativ-teritoriale, precum și în cele aflate în folosința sau în gestiunea autorităților administrației publice locale.

Pct. 4 modificat prin hot. CEC nr. 1822 din 25 septembrie 2018

4¹. Localurile secțiilor de votare se amenajează astfel, încît să asigure conformitatea cu cerințele de accesibilitate, legalitate, transparență, eficiență și solemnitate a procesului de votare.

Pct. 4¹ introdus prin hot. CEC nr. 1822 din 25 septembrie 2018

5. La stabilirea localului secției de votare se va da preferință spațiilor aflate la parterul clădirilor, amplasate în locuri publice accesibile, inclusiv traseele stradale către acestea, încât să faciliteze și accesul persoanelor în vârstă și cu dizabilități, să permită o cât mai bună organizare și desfășurare a operațiunilor electorale, precum și afluirea și defluirea corespunzătoare a alegătorilor.

Pct. 5 modificat prin hot. CEC nr. 1822 din 25 septembrie 2018

5¹. Localurile secțiilor de votare pot fi amplasate la etajele imobilelor doar cu condiția asigurării accesului persoanelor cu dizabilități la procesul de votare. Autoritățile administrației publice locale sînt obligate să pună la dispoziția organelor electorale localuri care corespund rigorilor stabilite în Regulamentul cu privire la accesibilitatea procesului electoral pentru persoanele cu dizabilități, aprobat prin hotărîrea Comisiei Electorale Centrale nr. 4463 din 26 ianuarie 2016.

Pct. 5¹ introdus prin hot. CEC nr. 1822 din 25 septembrie 2018

5². Eficiența procesului de votare trebuie să permită amenajarea și dotarea localurilor secțiilor de votare cu implicarea minimă a cheltuielilor și să asigure totodată condițiile necesare de securitate, prevăzute de standardele internaționale privind utilizarea echipamentului logistic standardizat.

Pct. 5² introdus prin hot. CEC nr. 1822 din 25 septembrie 2018

5³. În scopul asigurării eficienței procesului de votare, în cadrul unui imobil pot fi organizate 2 secții de votare, fapt despre care se informează alegătorii arondați la acestea, realizîndu-se, totodată, delimitarea corespunzătoare a spațiilor acestora, în vederea asigurării accesibilității și ordonării procesului de votare în condițiile stabilite în prezenta instrucțiune.

Pct. 5³ introdus prin hot. CEC nr. 1822 din 25 septembrie 2018

6. Accesul în localul secției de votare se va realiza fie prin intrare directă în local, care va avea o lățime de cel puțin 90 de centimetri, fie prin coridoare, holuri, culoare, vestibuluri și alte locuri de trecere, delimitate și marcate corespunzător, prin care persoanele să se poată deplasa ușor.

Pct. 6 modificat prin hot. CEC nr. 1822 din 25 septembrie 2018

7. În imobilele în care se amenajează spații destinate desfășurării votării trebuie să se asigure ca acestea să fie confortabile din punct de vedere termic și să existe mijloace de comunicații (telefon, conexiune internet), energie electrică, grup sanitar, mijloace de stingere a incendiilor, marcaje ale căilor de evacuare, precum și planul de evacuare în caz de urgență. Echipamentele și instalațiile trebuie să se afle în stare de funcționare.

Pct. 7 în redacția hot. CEC nr. 1822 din 25 septembrie 2018

8. Configurația localurilor secției de votare trebuie să faciliteze paza, protecția și securitatea materialelor utilizate în procesul de votare.

Pct. 8 în redacția hot. CEC nr. 1822 din 25 septembrie 2018

9. Pentru asigurarea iluminatului interior artificial, precum și pentru menținerea în stare de funcționare a mijloacelor de comunicații localul secției de votare trebuie dotat cu surse de rezervă de energie – generatoare de curent, lanterne, felinare etc.

10. Pentru accesul persoanelor cu dizabilități, organele administrației publice locale amenajează localul secției de votare cu rampe speciale, care trebuie să corespundă parametrilor tehnici prevăzuți la pct. 17 din Regulamentul cu privire la accesibilitatea procesului electoral pentru persoanele cu dizabilități, aprobat prin hotărîrea Comisiei Electorale Centrale nr. 4463 din 26 ianuarie 2016.

Pct. 10 în redacția hot. CEC nr. 1822 din 25 septembrie 2018

11. Localul secției de votare se amenajează astfel încât să asigure derularea corectă și transparentă a procesului electoral, precum și să garanteze caracterul secret al votului.

11¹. În preziua și ziua votării este interzisă închirierea sau utilizarea în alte scopuri a spațiilor în care se desfășoară votarea, a căilor de acces la acestea și a spațiilor tehnice aferente.”

Pct. 11¹ introdus prin hot. CEC nr. 1822 din 25 septembrie 2018

12. Localul secției de votare trebuie să aibă o suprafață suficientă astfel încât să faciliteze următoarele:

a) asigurarea controlului accesului alegătorilor în sala de vot, în șiruri corespunzătoare numărului cabinelor, facilitarea unui parcurs ordonat pentru aceștia, evitându-se aglomerația;

b) amplasarea cabinelor și urnelor de vot, a pieselor de mobilier necesare desfășurării activității membrilor biroului electoral al secției de votare și operatorilor SIAS „Alegeri” (masă, scaune, dulap, safeu etc.);

c) cabinele pentru vot să fie amplasate în așa mod încât să-i asigure fiecărui alegător secretul votului;

d) urnele de vot să fie în câmpul vizual al tuturor membrilor biroului electoral al secției de votare și al subiecților autorizați să asiste la operațiunile electorale;

e) depozitarea în condiții de siguranță a buletinelor de vot, ștampilelor electorale, precum și a altor materiale necesare procesului electoral;

f) asigurarea spațiului necesar pentru operatorii care se vor afla nemijlocit la intrarea în secția de votare, astfel încât aceștia să poată verifica datele de identitate ale alegătorilor, asigurând confidențialitatea acestora;

g) accesul liber al alegătorilor la masa membrilor biroului electoral al secției de votare pentru a semna în lista electorală pe suport hârtie și a li se înmîna buletinul de vot;

h) asigurarea unor zone de staționare pentru persoanele autorizate în condițiile legii să participe ori să asiste la operațiunile electorale desfășurate în secțiile de votare, astfel încât prezența lor în localul secției de votare să nu îngreuneze și/sau să împiedice desfășurarea normală a operațiunilor electorale.

Pct. 12 modificat prin hot. CEC nr. 1822 din 25 septembrie 2018

13. Cabinele și urnele de vot se amplasează în raza vizuală a membrilor biroului electoral al secției de votare. Exemplificarea modului de amenajare a localului secției de votare este arătată în Anexa nr. 1.

14. Fiecare birou electoral al secției de votare va primi câte 2 laptopuri, conectate la rețeaua Internet, prin intermediul cărora operatorii, în ziua scrutinului, vor verifica datele de identitate ale alegătorilor în Registrul de Stat al Alegătorilor și vor înregistra faptul participării acestora la votare.

15. În timpul desfășurării votării se recomandă limitarea staționării oricăror persoane în raza a cel puțin 1,5 m față de locul unde sînt amplasate cabinele și urnele de vot.

Secțiunea a 2-a. Cabina pentru vot secret

16. Secția de votare trebuie să dispună de un număr suficient de cabine pentru vot secret, conform modelului și dimensiunilor prezentate în figura nr. 1.

17. Pentru persoanele cu dizabilități sau care, din motive de sănătate, nu pot vota la cabina pentru vot secret, secția de votare trebuie să dispună de o cabină pentru vot secret marcată corespunzător, conform modelului și dimensiunilor prezentate în figura nr. 2, iar pentru persoanele cu deficiențe de vedere se recomandă dotarea cabinei, după caz, cu o sursă suplimentară de lumină, lupă, riglă, plic-șablon pentru buletinul de vot etc.

Pct. 17 în redacția hot. CEC nr. 1822 din 25 septembrie 2018

18. Pe părțile laterale ale cabinei (partea exterioară) se imprimă logo-ul color al Comisiei Electorale Centrale.

Pct. 18 modificat prin hot. CEC nr. 1822 din 25 septembrie 2018

19. Amplasarea cabinelor pentru vot secret se efectuează în așa mod încât partea descoperită a acestora să fie orientată spre peretele rămas liber al localului secției de votare, la o distanță de cel mult 1 metru. Paravanul din față al cabinei trebuie să fie orientat spre câmpul vizual al membrilor biroului electoral al secției de votare.

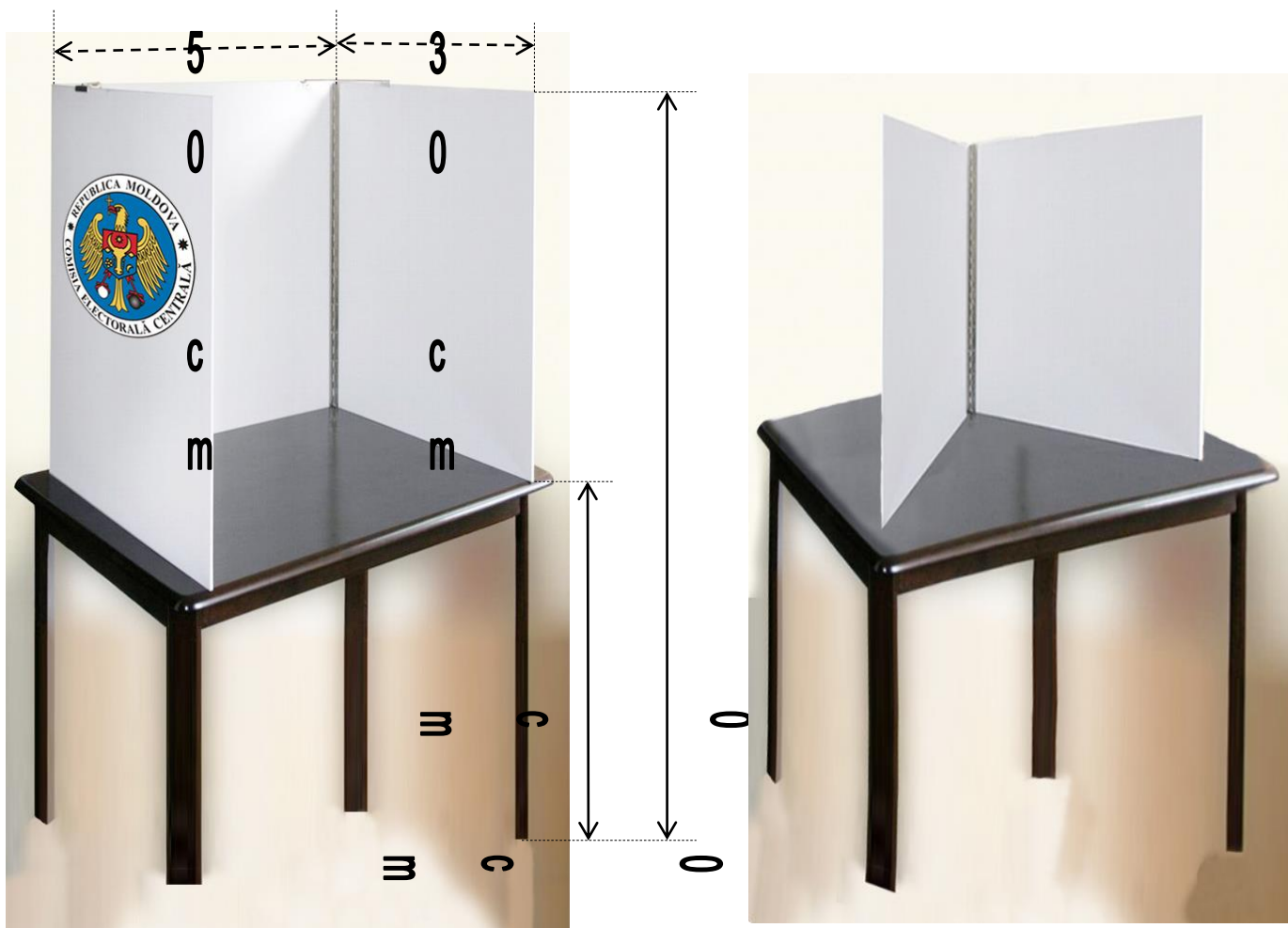
Pct. 19 modificat prin hot. CEC nr. 1822 din 25 septembrie 2018

20. Cabina pentru vot secret trebuie să aibă o durabilitate/durăta de viață avansată, aceasta să acopere o perioadă de aproximativ 8-12 ani sau 6-9 scrutine naționale (2-3 cicluri electorale).
Pct. 20 modificat prin hot. CEC nr. 1822 din 25 septembrie 2018

Figura nr. 1
Cabina pentru vot secret

Cabina pentru vot secret destinată persoanelor cu dizabilități locomotorii

Secțiunea a 3-a. Urna de vot

21. Secția de votare trebuie să dispună de cel puțin două urne de vot staționare cu un volum minim de 80 și/sau 45 de litri (vezi figura nr. 3) și o urnă de vot mobilă cu un volum minim de 27 de litri (vezi figura nr. 4).

Pct. 21 în redacția hot. CEC nr. 1822 din 25 septembrie 2018

21¹. La estimarea necesarului de urne de vot staționare se va avea în vedere numărul de alegători înscrși în lista electorală de bază a secției de votare după următorul raport: pentru fiecare 1000 de alegători – o urnă de vot de 80 litri, iar pentru 500 de alegători – o urnă de vot de 45 litri.

Pct. 21¹ introdus prin hot. CEC nr. 1822 din 25 septembrie 2018

21². Secția de votare se dotează cu minim o urnă de vot mobilă. Necesitatea suplimentară a urnelor de vot mobile se determină în raport cu numărul alegătorilor care au solicitat votarea la locul aflării, precum și cu numărul de alegători incluși în formularele listelor suplimentare de către conducătorii instituțiilor abilitate, care vor vota conform regulilor aplicabile pentru votarea la locul aflării. La necesitate, urna de vot staționară de 45 de litri poate fi utilizată pentru realizarea procedurilor de votare la locul aflării.

Pct. 21² introdus prin hot. CEC nr. 1822 din 25 septembrie 2018

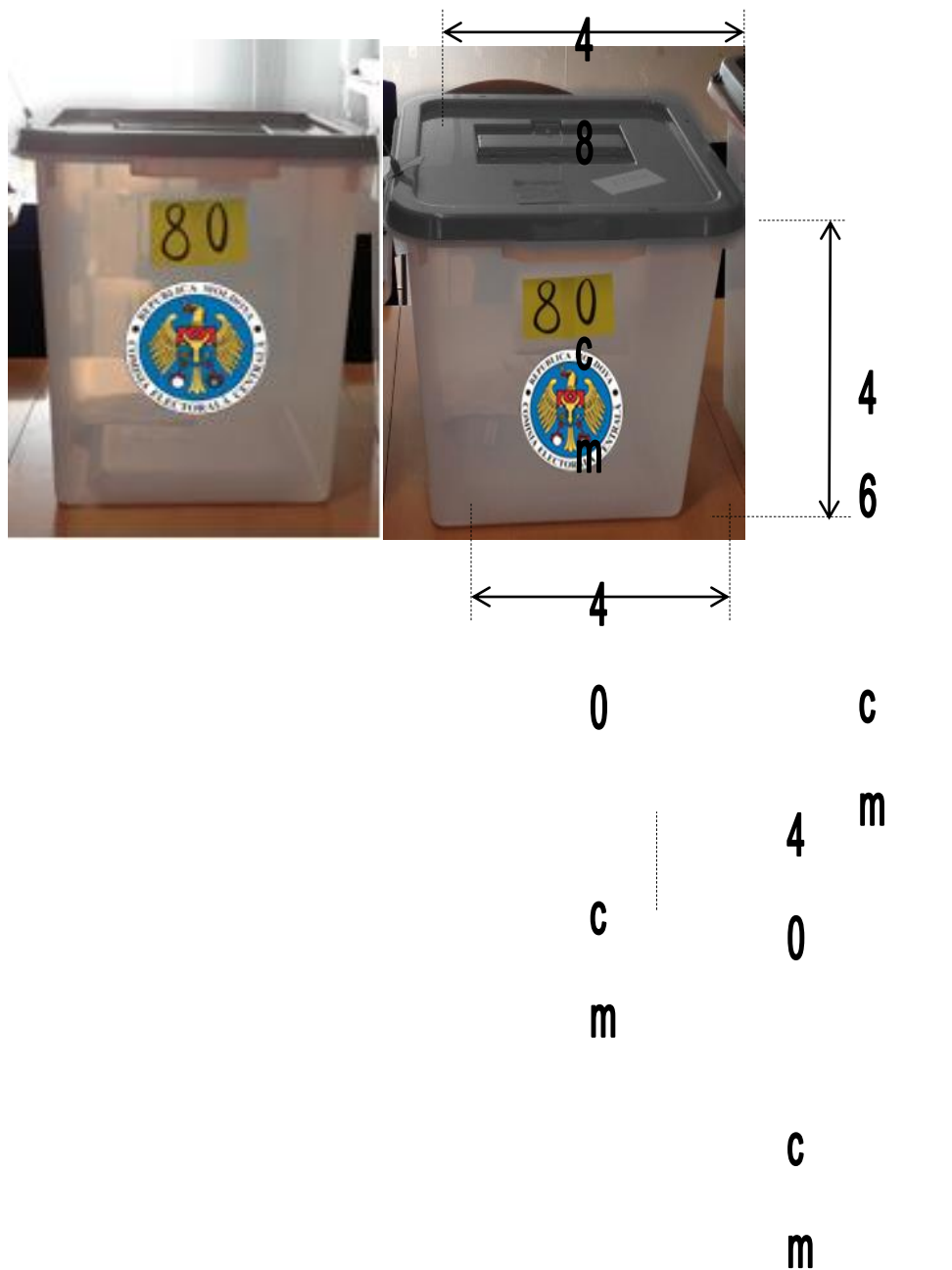
22. Urnele de vot staționare utilizate în secțiile de votare se amplasează la ieșirea din cabina pentru vot secret, la o distanță recomandată de 1,5 m de aceasta, în spațiul dintre cabina de vot secret și locul unde se află așezați membrii biroului electoral al secției de votare.

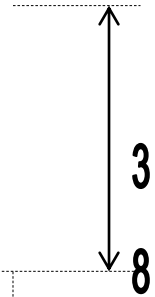
23. Urnele de vot trebuie să aibă durabilitate/durată de viață avansată, care să acopere o perioadă de minim 8-12 ani sau 6-9 scrutine naționale (2-3 cicluri electorale)

24. Urnele de vot se confecționează din material plastic opac, gradul opacității fiind în măsură de a nu permite desecretizarea votului. Pe 2 părți laterale opuse ale urnelor de vot se imprimă logo-ul color al Comisiei Electorale Centrale.

25. Capacul urnei de vot este de culoare gri, dimensiunile și forma căruia trebuie să se potrivească cu urna de vot, fiind detașabil complet de aceasta (vezi figura nr. 5).

Figura nr. 3
Urna de vot staționară

c
m

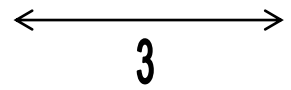
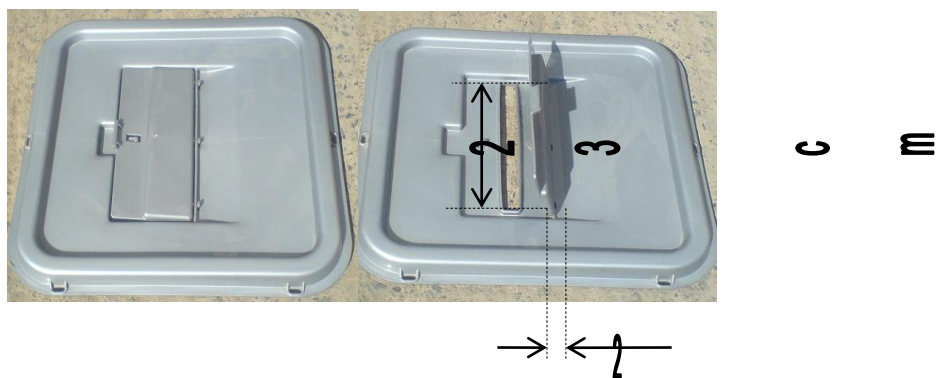

Figura nr. 4
Urna de vot mobilă

c
m

Figura nr. 5
Capacul urnelor de vot staționare

Secțiunea a 3-a. Securizarea urnei de vot

26. Securizarea urnelor de vot se realizează prin sigilare. Urnele de vot staționare se sigilează prin intermediul a 4 sigilii de tip colier cu autoblocare, iar urnele de vot mobile, prin intermediul 1 (unui) sigiliu. Codul aplicat pe sigilii se va indica în procesul-verbal privind pregătirea secției votare.

Pct. 26 modificat prin hot. CEC nr. 1822 din 25 septembrie 2018

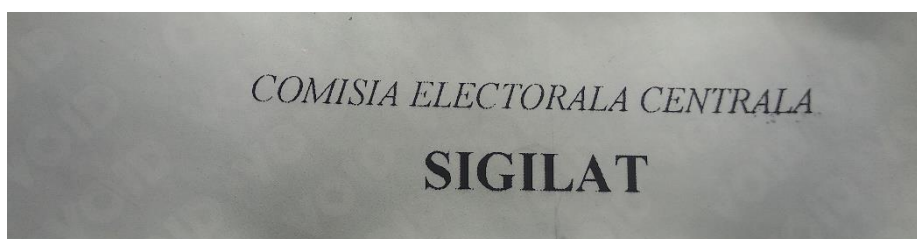
27. Sigiliul va include inscripția CEC și va fi marcat cu un număr de ordine format din 6 cifre, care va începe cu 0000001 și va continua succesiv (vezi figura nr. 6).

Figura nr. 6
Sigiliul pentru sigilarea urnelor de vot

27¹. În vederea asigurării protecției și securității materialelor utilizate în procesul de votare, precum și realizării procedurilor electorale privind împachetarea și sigilarea documentelor/materialelor electorale aferente procesului de totalizare a rezultatelor votării, organele electorale utilizează etichetele de securitate, conform modelului prevăzut în figura nr. 7.

Figura nr. 7
Eticheta de securitate

Pct. 27¹ introdus prin hot. CEC nr. 1822 din 25 septembrie 2018

Capitolul III. Acțiuni de logistică și responsabilități

28. Responsabilitatea privind stabilirea localului secției de votare aparține autorității administrației publice locale, în condițiile Codului electoral și legislației conexe, ale prezentei instrucțiuni și ale altor acte administrative adoptate de Comisia Electorală Centrală.

Pct. 28 modificat prin hot. CEC nr. 1822 din 25 septembrie 2018

29. Responsabilitatea pentru organizarea votării, pentru secretul exprimării voinței alegătorilor, pentru amenajarea localurilor și pentru menținerea în ele a ordinii convenite o poartă biroul electoral al secției de votare.

30. Comisia Electorală Centrală asigură înzestrarea tuturor secțiilor de votare cu numărul necesar de cabine pentru vot secret și urne de vot, precum și cu sigilii colier cu autoblocare și etichete de securizare, în baza solicitărilor adresate de autoritățile publice locale, iar a secțiilor de votare deschise în străinătate – în baza solicitării Ministerului Afacerilor Externe și Integrării Europene.

Pct. 30 modificat prin hot. CEC nr. 1822 din 25 septembrie 2018

31. Biroul electoral al secției de votare va avea grijă ca bunurile din dotare să se afle în stare de funcționare și va sesiza organele abilitate în cazul constatării abaterilor/deficiențelor de funcționare.

32. În scopul asigurării condițiilor pentru buna desfășurare a procesului electoral, Comisia Electorală Centrală stabilește, printr-o hotărâre emisă în acest sens, responsabilitățile suplimentare ale unor autorități ale administrației publice și ale altor instituții în perioada electorală.

Capitolul IV. Dispoziții finale

33. Cabinele pentru vot secret și urnele de vot se transmit de către Comisia Electorală Centrală autorităților administrației publice locale prin act de predare-primire conform Anexei nr. 3, iar acestea vor purta răspundere materială pentru păstrarea și integritatea acestor bunuri.

Pct. 33 modificat prin hot. CEC nr. 1822 din 25 septembrie 2018

34. Distribuirea și/sau suplینirea cabinelor pentru vot secret și urnelor de vot către autoritățile administrației publice locale se efectuează doar în baza cererii (conform modelului prezentat în Anexa nr. 2), ținând cont de condițiile pe care trebuie să le întrunească localul secției de votare și de numărul de alegători înscriși în Registrul de Stat al Alegătorilor.

35. Autoritățile administrației publice locale asigură secțiile de votare cu urne de vot și cabine pentru vot secret, care se transmit birourilor electorale prin act de predare-primire, conform modelului prezentat în Anexa nr. 4.

36. Imediat după totalizarea rezultatelor votării, organele electorale asigură restituirea echipamentului logistic către autoritățile administrației publice locale în condițiile descrise în instrucțiunile aprobate de Comisia Electorală Centrală privind modul de sistematizare, împachetare, sigilare și transmitere a documentelor electorale, în funcție de tipul scrutinului organizat.

Pct. 36 introdus prin hot. CEC nr. 1822 din 25 septembrie 2018

37. La solicitarea autorităților (instituțiilor), Comisia Electorală Centrală poate oferi, pe o perioadă determinată, echipamentul logistic în vederea realizării procedurii de alegere a organelor de conducere ale acestora, funcțiilor electivă din cadrul diferitor instituții, precum și în scopul desfășurării activităților de instruire și/sau informare asupra proceselor electorale, cu condiția coordonării programului de instruire cu autoritatea electorală centrală. În acest sens, subiecții solicitanți poartă răspundere pentru integritatea echipamentului logistic și respectarea condițiilor impuse de Comisia Electorală Centrală pentru utilizarea conformă a acestuia.

Pct. 37 introdus prin hot. CEC nr. 1822 din 25 septembrie 2018